

Notat

Dato: 31. august 2007/jru

SSP i en ny kontekst efter kommunalreform og politireform

- refleksioner og spørgsmål, som kan stilles i forbindelse med valget af organisation

Den kendte SSP-struktur udfordres af både kommunalreformen og politireformen.

Af kommunalreformen, fordi sammenlægningen af kommunerne har nødvendiggjort valg af en ny ssp struktur i den sammenlagte kommune; her kan det konstateres at der er stor forskel på, hvordan nabokommuner har organiseret, struktureret og prioriteret det kriminalitetsforebyggende arbejde, og mange kommuner er fortsat i gang med at finde ”den rigtige model”.

Af politireformen, fordi der som led i reformen skabes særlige lovbundne fora – kredsråd og lokalråd – som strukturerer og i et vist omfang også indholdsbestemmer samarbejdet mellem kommunerne og politiet. SSP samarbejdet indgår heri.

Set fra en kommunal synsvinkel, så er det først nu – med udmøntningen af politireformen at trådene i SSP-samarbejdet for alvor kan spindes og en struktur - som tydeliggør opgave- og ansvarsfordelingen mellem kommunen og politiet - kan fastlægges. Udgangspunktet for nærværende overvejelser og anbefalinger tager udgangspunkt i, at der ikke findes én rigtig model, men at der bør træffes et bevidst valg af model, som man tror på kan bære det kriminalitetsforebyggende og tryghedsskabende arbejde i egen kommune. I det følgende er der givet nogle bud på overvejelser, som den kommunale ledelse naturligt må gøre sig.

Samarbejdet mellem politi og kommune i kredsrådene

Kredsrådet bliver det forum, hvor kommunens øverst ansvarlige – borgmesteren – kan drøfte forhold af kommunal interesse med politiets øverste ledelse i den pågældende kreds. Kredsrådet etableres på tværs af alle kommuner i den pågældende politikreds. Mange kommuner har tidligere haft ”egne” dialogmøder mellem kommunen og politiet, hvor både borgmester og kommunaldirektør har deltaget. Den nye struktur vil forudsætte, at der i

kredsrådsmøderne fortrinsvis drøftes emner af tværkommunal interesse og dermed emner på mere overordnet strategisk niveau.

Det anbefales, at:

- Den enkelte kommune strukturerer samspillet mellem kredsrådsmøderne og lokalrådsmøderne, herunder aktivt forbereder møderne i kredsrådet, og medvirker til at sætte dagsordenen. Dette kan f.eks. ske ved at de kommunale repræsentanter i lokalrådet løbende rapporterer om mere principielle og generelle aspekter i samarbejdet mellem kommune og politi. Også temaer som kriminalitetsudvikling og muligheden for at forebygge kriminalitet gennem et intensiveret kommunalt samarbejde på tværs af kommunerne bør indgå i drøftelserne i kredsrådet.
- Den enkelte kommune tilpasser sin repræsentation i lokalrådet til det forhold, at lokalrådet er det direkte samarbejdsforum på kommunalt niveau.

Samarbejdet mellem politi og kommune i lokalrådene

Lokalrådet bliver omdrejningspunktet for samarbejdet mellem kommune og politi – det gælder både i forhold til den fælles rammesætning for og prioritering af det løbende samarbejde. Lokalrådet forholder sig til kriminalitetsudviklingen og til forebyggende og tryghedsskabende aktiviteter. Den ”grænseoverskridende” kriminalitet bør ligeledes være et fast fokuspunkt med henblik på at rejse sager i kredsrådet, hvor der er behov for koordinering og samarbejde mellem flere kommuner. Lokalrådet beskæftiger sig den lokale kriminalpræventive indsats (både ssp og ssp+), med samarbejdet om unge lovovertrædere, voldsramte kvinder og børn og med indsatsen over for psykisk syge, misbrugere og andre særligt udsatte grupper. Inden for opgaveporteføljen ligger også samarbejdet med told- og skattemyndigheder, miljømyndigheder og andre vedrørende den lokale indsats over for særlige former for særlovskriminalitet. Der ligger samarbejdet med lokale arbejdsgiver- og arbejdstagerrepræsentanter om indsatsen mod illegal arbejdskraft, trafik og færdselssikkerhed m.v. Det lægges op til at der udarbejdes en samarbejdsplan, der beskriver samarbejdet på alle områderne. En samarbejdsplan vil altså skulle dække bredere end SSP-samarbejdet og de unge lovovertrædere.

Der lægges i politiets egne anbefalinger omkring implementering af strukturen op til, at politiet beklæder formandsposten. Fra kommunal side må det overvejes, om det er befordrende eller ikke befordrende for samarbejdet. Placeringen af formandsposten er ikke lovbestemt.

Set fra en kommunal synsvinkel bør lokalrådene etableres på kommuneniveau – således at der er ét formelt samarbejdsforum mellem politiet og kommunen, hvor koordination og løsning af konflikter/ressourceproblematikker m.v. kan sikres.

Det anbefales, at:

- Parterne drøfter om lokalrådet kan fungere som erstatning for det tidligere ssp-udvalg, idet der i rådet skal være bevidsthed om at opgaveporteføljen er bredere end ssp.

- Politiet og kommunen i fællesskab finder frem til besættelse af formandsposten og at dette sker med baggrund i hvor vægten i samarbejdsplanen lægges. Den organisation, som påtager sig formandsposten, må forventes også at påtage sig sekretariatsfunktionen for rådet.
- Hvis lokalrådet ikke får tillagt funktionen som erstatning for ssp-udvalget, så bør der laves en klar snitflade mellem hvad der behandles i lokalrådet og hvad der behandles i ssp-udvalget, således at ingen oplever det som overlappende aktiviteter.
- Hvis lokalrådet får tillagt funktionen som erstatning for ssp-udvalget, så er det nødvendigt at sikre at lokalrådet godkender den årlige handlingsplan for ssp, og at man opnår enighed om strukturen for samarbejdet i ssp-regie. SSP handlingsplanen bør indskrive sig i den ramme, som samarbejdsplanen lægger.

SSP handlingsplanen kan være bredere end politiets interessefelt og kan prioritere særlige kommunale indsatsområder. I det omfang det sker, så godkender lokalrådet alene de dele af planen, som indebærer fælles aktiviteter og rammerne for de fælles aktiviteter mellem de to organisationer – politiet og kommunen. De rene kommunale indsatsområder bør så tilsvarende godkendes blandt de kommunale chefer, der er ansvarlige for at sætte mål for og prioritere ressourcer til handlingsplanen (chefgruppe/den chef som ssp-medarbejderne refererer til/direktørgruppe afhængig af indsatsens karakter).

Selv om SSP-samarbejdet forventeligt vil være et fokusområdet i lokalrådets arbejde, så er det vigtigt at fastholde opmærksomheden også på de øvrige opgaver, der fordrer en tæt koordinering mellem parterne. Det gælder bl.a. psykisk syge og misbrugere, der agerer uhensigtsmæssigt i lokalområdet, trafikikkerhed m.v. Det kan i den forbindelse være hensigtsmæssigt at operere med ad hoc tilknytning til lokalrådet og i dagsordenen at lægge op til planlagte, temabaserede drøftelser, således at man sikrer at de ”rigtige” og relevante repræsentanter er med fra hver af parterne.

- Kommunen nøje overvejer repræsentationen i rådet, således at det brede ansvarsområde kan tilgodeses (både børne- og ungeområdet, voksenområdet og det tekniske område). Kommunens ssp-medarbejdere bør være aktivt involveret i lokalrådsmøderne. Det samme bør lederen af nærpolitiet med henblik på omsætning og implementering af beslutninger eller anbefalinger fra lokalrådet i den daglige praksis.

Det daglige samarbejde

Det daglige samarbejde mellem politiet og kommunen kan finde sted på mange forskellige måder. Det vigtige er, at være enige om rammerne for samarbejdet, således at forventningerne parterne imellem er afstemte.

I kommuner med en markant kriminalitetsprofil eller med en markant ungegruppe kan det være hensigtsmæssigt at etablere særlige fora med faste møder mellem politiet og repræsentanter for kommunen, hvor der tages udgangspunkt i døgnrapporten. I nogle kommuner har man således etableret ”mandagsmøder”, hvor repræsentanter for ssp, politiet, den sociale myndighed sikrer koordination og opfølgning på konkrete hændelser i lokalmiljøet. Dette erstatter ikke et dagligt eller akut nødvendiggjort samarbejde, men det

sikrer en struktureret koordination af indsatsen og det sikrer et overblik over særlige fokusområder i kommunen set i forhold til det kriminalitetsforebyggende arbejde.

Det er ligeledes afgørende, at der er konkrete aftaler om kommunens deltagelse i afhøringer og opfølgning på konkrete børn og unge, som gribes i kriminalitet for første gang – brugstyveri eller lignende, således at der kan sættes hurtigt og effektivt ind med opfølgning også fra kommunen.

Det anbefales, at:

- Kommunen og politiet aftaler konkrete rammer for samarbejdet, og at der løbende følges op på samarbejdets funktion og effekt i lokalrådet.
- Der sikres klarhed om parternes respektive kompetencer i det daglige samarbejde, således at samarbejdet kan flyde.

Sammenhæng til andre indsatser i kommune

En kommune arbejder meget bredt med problematikker, der kan være tilgrænsende til eller overlappende med opgaver, der løses i ssp-samarbejdet. SSP-samarbejdet er en ”gammel” organisation, der er baseret på, at kommunerne var opdelt i en skoleforvaltning og en socialforvaltning – og at begge dele af den kommunale organisation havde behov for et tæt samarbejde med politiet særligt omkring det kriminalitetsforebyggende arbejde i forhold til børn og unge.

Der er sket meget i kommunerne siden da. En række kommuner har samlet hele børneområdet (0-18 år) – inklusive det sociale børne- og familiearbejde - i én forvaltning. En række kommuner har etableret tværfaglige fora på eller i tilknytning til kommunens skoler og institutioner. Her behandles sager, hvor der er bekymring for et barns eller en ungs udvikling og trivsel. Dermed er der også her mulighed for at tage sager op relateret til kriminalitet eller misbrug.

Som kommune er man derfor nødt til at spørge sig selv om ssp-strukturen i den kendte form er blevet overflødig – kan de personrelaterede sager løftes ud af ssp-samarbejdet, således at dét der hidtil har været defineret som ”den individorienterede indsats” løses i andre fora, herunder gennem de tværfaglige råd og kommunens børne- og familieafdeling? I hvert fald er der behov for at tydeliggøre snitfladen særligt i forhold til frontmedarbejdere i skoler, klubber, institutioner – hvornår er det hensigtsmæssigt at hente råd og vejledning hos ssp, og hvornår er det hensigtsmæssigt at bringe en sag op i det tværfaglige råd – også når kriminalitet er en del af problematikken – og hvornår skal der sendes en underretning direkte til den sociale myndighed i kommunens børne- og familieafdeling?

Ønsker en kommune at retænke hele strukturen, så bliver det afgørende at sikre handlingsorienterede fora inden for hvilket det tætte samarbejde med politiet kan udspille sig. Det er afgørende for en hurtig og målrettet indsats i forhold til konkrete børn og unge at der er en direkte, handlingsorienteret og ”varm linie” mellem kommunen og politiet. Formelle tværgående fora kan være med til at sikre og vedligeholde kontakten og det gode samarbejde – også i en tid, hvor enkeltpersoner skiftes ud både i politiet og i de kommunale organisationer. Der er altså behov for **både** det relationelle/personbårne samspil mellem

kommunen og politiet **og** for det formelle, organisatorisk bårne gennem fastlagte strukturer for samarbejdet.

Børne- og Kulturchefforeningen har ingen faste meninger om, hvordan strukturen bør være, fordi de lokale forhold kan være helt afgørende for hvilken struktur og samarbejdsform, der er hensigtsmæssig i den enkelte kommune. Efter BKF's opfattelse er det dog vigtigt at sikre det fortsatte fokus på misbrugsforebyggende og kriminalitetsforebyggende arbejde. Dette kan bl.a. ske ved at man vælger fortsat at have ssp-medarbejdere/konsulenter, der har netop denne indsats som sit kerneområde – medarbejdere, som ud over at fastholde fokus på området også kan fungere som "edderkoppen i det spind", der bør være mellem det sociale område, skolerne, klubberne og politiet og som skal sikre at ingen børn og unge falder igennem hullerne i spindelvævet.

Nærværende notat har sit primære fokus på 0-18 års området. Der kan være andre refleksioner og spørgsmål, som må stilles i forhold til sikringen af samarbejdet mellem kommune og politi på voksenområdet og det generelle samarbejde i forhold til at skabe trygge og velfungerende miljøer i kommunerne..

Notatet er udarbejdet af bestyrelsesmedlem Jette Runchel som input til Det Kriminalpræventive Råds arbejdsgruppe vedrørende det lokale kriminalpræventive samarbejde. Arbejdsgruppen forventes at udgive en projektrapport primo 2008 med anbefalinger til udmøntningen af det lokale ssp-samarbejde.